

FINANSUTSKOTTETS UTLÅTANDE **9/2005 rd**

Statsrådets utredning med anledning av Europeiska revisionsrättens årsrapport för budgetåret 2003

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 26 januari 2005 statsrådets utredning med anledning av Europeiska revisionsrättens årsrapport för budgetåret 2003 (E 144/2004 rd) till finansutskottet för eventuella åtgärder.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets förvaltnings- och granskningsdelegation.

Sakkunniga

Förvaltnings- och granskningsdelegationen har hört

- inspektionsråd Kaj Laine, statsrevisorernas kansli
- revisionschef Jukka Kulonpalo, Statens revisionsverk
- statsrådets biträdande controller Soili Vasikainen
- överinspektör Tommi Kämpe, jord- och skogsbruksministeriet
- överinspektör Pasi Hurttala, Nylands arbetskrafts- och näringscentral.

UTREDNINGEN

Revisionsrättens årsrapport för budgetåret 2003 har samma struktur som rapporten för 2002. Revisionsrätten noterar att också om Europeiska unionens institutioner har gjort vissa framsteg saknar den fortfarande visshet om kontrollen av de viktigaste budgetområdena fungerar effektivt och om den medger hantering av riskerna med de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet.

Budgetåret 2003 var det sista hela året före EU:s utvidgning. År 2003 uppgick det totala överskottet till 5,5 miljarder euro. Det totala beloppet av utestående åtaganden var till 104,8 miljarder euro. Revisionsrätten rekommenderar

att budgetarna härnäst upprättas utifrån realistiska bedömningar av kapaciteten för att betala avgifter.

Revisionsrätten ger fortfarande inte en positiv förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet (DAS) när det gäller utbetalningar till jordbruksutgifter, strukturåtgärder och program för inre politik.

Regeringens hållning

Finland anser att revisionsrättens syn att kontrollen och övervakningen behöver omstruktureras

är betydelsefull. Kontrollen av EU:s budget kan förbättras genom skärpt intern kontroll och en gemensam revisionsmodell.

Finland menar att riskerna med medelsanvändningen inte minst när det gäller utgifter utanför det integrerade förvaltnings- och kontrollsystemet bör fås under kontroll.

De utestående åtagandena blir allt fler och är en stor utmaning för unionen och medlemsstaterna. Förvaltningen och utbetalningen av strukturfondsmedel bör göras tydligare och enklare när beslut fattas om Agenda 2007 för att anhopningen utestående åtaganden ska kunna avvecklas.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Finansutskottet anser att regeringen helt riktigt har fäst uppmärksamhet vid att unionens kontroll och övervakning måste förbättras. En bättre intern övervakning och kontroll och gemensam granskningsmodell i gemenskapen skulle otvivelaktigt verka i den riktningen. Enligt utskottets mening behövs det också ett tillförlitligt redovisningssystem. Det har i sina utlåtanden flera år i rad påskyndat kommissionens redovisningsreform. Men av en eller annan orsak har den ännu inte lyckats. Av den nu aktuella rapporten från revisionsrätten framgår att redovisningssystemet precis som under tidigare år inte är upplagt så att det ska ge fullständig visshet om att gemenskapens samtliga egendomsposter har bokförts.

Revisionsrätten har ännu inte en enda gång gett en positiv DAS-förklaring om EU:s hela finansförvaltning. Förklaringsförfarandet togs med i revisionen av EU genom Maastrichtfördraget och infördes 1994. Revisionsrätten anser att den inte heller för 2003 kan få full visshet om de transaktioners laglighet och korrekthet som vidtagits framför allt av jordbrukets stödfond och strukturfonderna. Rent praktiskt betyder det här att en positiv revisionsförklaring inte kan ges om mer än 80 procent av EU:s utgifter. Det beror åtminstone delvis på att EU valt en decentraliserad förvaltningsmodell. Som utskottet framhöll redan i sitt utlåtande FiUU 8/2004 rd om den föregående rapporten upprepas samma anmärkningar om samma saker utan att något väsentligt har skett och att det inte ger en bra bild av EU-systemet.

Unionen får sina egna medel (inkomster) till 77 procent från mervärdesskatt och bni. De underliggande uppgifterna kan inte granskas direkt. Revisionsrätten har därför ifrågasatt uppgifternas tillförlitlighet. Den rekommenderar att kommissionen ökar granskningsåtgärderna för att förbättra tillförlitligheten i beräkningen av den mest betydelsefulla källan till egna medel. Finansutskottet anser att rekommendationen är desto angelägnare nu när unionen har utvidgats. Revisionspraxis för inkomster måste samordnas både i de gamla och i de nya medlemsstaterna. Det är oroväckande att revisionsrätten saknar den specialkompetens som detta granskningsområde kräver, menar utskottet.

Europeiska revisionsrätten gör varje år en lång rad granskningsbesök i medlemsstaterna. En del av dem gäller t.ex. kontroll av direkta jordbruksstöd. Granskningen omfattar i första hand kommissionens verksamhet och hur kommissionens rättsakter och anvisningar fungerar. Kommissionen får tillgång till granskningsresultaten, vilket i praktiken kan betyda finansiella korrigeringar. Hittills har Finland drabbats av mycket små finansiella korrigeringar. Men enligt uppgift till utskottet kännetecknas kontrollerna allt mer av petighet och koncentrerings på oväsentligheter med tanke på helheten. I princip kan minsta avvikelser i framtiden leda till omfattande återkrav. Enligt utskottet är det bättre att rådgivningen blir effektivare och att kontrollresurserna utnyttjas rationellt. Den största enskilda förändringen under vårt EU-medlemskap är på gång i och med att EU:s jordbruksreform ska verkställas. Det vore viktigt att hålla personalök-

ningen inom rimliga gränser genom rationellare kontroll, anser utskottet.

Europaparlamentet ska före maj besluta om Ecofinrådets beslut med kvalificerad majoritet om eventuell ansvarsfrihet för kommissionen för budgetgenomförandet. Finansutskottet ansåg för ett år sedan att Finland redan under rådsbehandlingen bör arbeta för strängare rekommendationer jämfört med tidigare år. För att säkerställa kontinuiteten bör rekommendationerna också följas upp och åtgärder vidtas om avvikelser iakttas. Enligt utredning har Finland uppmärksammat dessa frågor. Finland och Österrike

kommer under sina respektive ordförandeperioder att uppmana till att utnyttja revisionsrättens iakttagelser effektivare i budgetprocessen. På tjänstemannanivå har det redan överenskommits att saken tas upp i ordförandeskapsprogrammet för 2006.

Utlåtande

Finansutskottet meddelar

att utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt med anmärkningarna ovan.

Helsingfors den 4 mars 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent
vordf. Matti Ahde /sd
medl. Jyri Häkämies /saml
Kyösti Karjula /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Mika Lintilä /cent
Pirkko Peltomo /sd

Iivo Polvi /vänt
Virpa Puisto /sd
Kimmo Sasi /saml
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänt
ers. Eva Biaudet /sv
Timo Kalli /cent
Jaana Ylä-Mononen /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Alpo Rivinoja.